СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СВЕТИ СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ”

гр. Завет, общ. Завет, обл. Разград, ул. „Кирил и Методий” № 34
телефон: 0878684402 – директор, 0879835894 – заместник-директор,
0876207330 – счетоводител, 0879835895 - ЗАС
e-mail: info-1701101@edu.mon.bg

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

В СУ „Св.Св. Кирил и Методий“

за учебната 2025/2026 година

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование

Настоящата програма е приета на заседание на ПС с протокол № 14 /11.09.2025г.

I. ИЗГРАЖДАНЕТО НА УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА РАВЕН ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАНИЕ Е ПОДЧИНЕНО НА ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ НА ПРАВИТЕЛСТВОТО В ПОСОКА

Изграждане на образователна среда за:

- разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
- включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- разширяване на обхвата на институциите в училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

II. НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

1. Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021–2030) и Национален план за действие за периода 2024 – 2027 г.;
2. 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;
3. 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
4. 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
5. Закон за предучилищното и училищно образование;
6. Наредба за приобщаващото образование;
7. Правилника за дейността на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“;
8. Стратегия за развитие на СУ „Св. Св. Кирил и Методий“.

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на учениците , както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане, пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

СУ „Св.Св. Кирил и Методий“е институция, която спазва препоръките на Съвета на Европа, отправени към всички организации да работят активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи.

Настоящият документ е изготвен от работна група на СУ „Св.Св. Кирил и Методий“. Документът има за цел да подпомогне дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците.

III. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

Работим с ученици – основно билингви,с различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите – и понякога към самите себе си. Срещата с хора с различни култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование
- умението за общуване с представители на различни култури
- съзнателно изграждане на толерантност
- обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

При учениците се обръща особено внимание на семейството като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди - и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване е в ранното образование, достъпно за всички, независимо от социално-икономическия им статус, интелектуалните умения и възможности.

Обхващането на всеки ученик с увреждане в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

IV. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всеки ученик
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие
- учебни програми по профилиращи учебни предмети и други.

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на учениците със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности – учители, ученици и родители.
- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на учениците със специални образователни потребности в общообразователните училища чрез изграждане на подкрепяща среда.

V. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1.Пълноценна социализация на ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2.Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3.Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4.Съхраняване и развиване на културната идентичност на учениците от етническите малцинства.

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1.Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2.Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
3.Работа с родителската общност за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и учениците с увреждания.
4.Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отдих и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
5.Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на ученици в риск.
6.Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
7.Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.
8. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви.
9. Насърчаване, включване и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи в образователния процес.
10.Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа.
11.Екипна работа на педагогическите специалисти в случай на потребност от предоставяне на обща подкрепа.
12. Своевременно информиране на родителите за допуснати отсъствия и успех на учениците. Включване на родителската общност и Обществения съвет в СУ „Св.Св. Кирил и Методий“ към проблема за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи към образователната система.
13. Определяне на координатор на екипа за оказване на обща подкрепа.
14. Проучване чрез анкети и др. методи на желанията за участие на учениците в извънкласни дейности.
15. Стимулиране участието на ученици с изявени дарби, ученици от различни етнически групи, деца в риск в различни организационни педагогически форми клубове, секции, отбори, състезания , олимпиади.
16. Активно включване в общи дейности на родителската общност.
17. Установяване на ефективен диалог училище -външни институции, имащи отношение по проблема –работа с МВР, Община Завет, Агенция „Закрила на детето“, Отдел „Социално подпомагане“, НПО и Включване на медицински специалисти и изнасяне на здравни беседи и лекции на тема „Здравно образование и възпитание на подрастващите” и др.
18. Кариерно ориентиране на учениците.

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Екипна работа на учителите от даден клас.	Целогодишно	Класни ръководители, учители	
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от подкрепа и изготвяне на план, съобразен с индивидуалността и потребностите им.	Текущ	Класни ръководители, координатор	
Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети за преодоляване на пропуски в овладяване на учебното съдържание, както и за успешно представяне на НВО и ДЗИ за ученици от уязвими групи, в това число роми.	Текущ	Класни ръководители, учители	
Осигуряване на подкрепа на ученици от уязвимите групи чрез образователен медиатор.	Текущ	Директор	
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа.	IX.2024г.	Директор	
Идентифициране на ученици със СОП.	Текущ	Класни ръководители,ресурсен учител	
Оценка на потребности на ученици със СОП. Изготвяне на индивидуална учебна програма.	Текущ	Ресурсен учител, и екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище.	Целогодишно	Директор, заместник-директор, учители	
Противодействие на училищния тормоз и агресията.Съвместни дейности с Координационния съвет за справяне с тормоза.	Целогодишно	Координационния съвет за справяне с тормоза, Директор,Инспектор детска педагогическа стая, представител на Агенция Закрила на детето, училищен психолог	
Реализиране на форми	Текущ	Класни ръководители,	

на взаимодействие между учениците от различен етнически произход за утвърждаване на междукултурните ценности и многообразието в образователната среда: дейности по групи, познавателни игри, проектни дейности и др.		учители в ГЦОУД	
Представяне на дейности по интереси в училището.	09.2024г.	Учители в ГЦОУД	
Осъществяване на дейности за приобщаване на родители от уязвими групи, включително роми, към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца: Включване в конкурси, състезания, празненства, проектни дейности и др.	Текущ	Класни ръководители, образователен медиатор, Учители в ГЦОУД	
Осигуряване на непосредствен и непрекъснат достъп до образователната система на ученици, в задължителна училищна възраст чрез дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на ученици в задължителна училищна възраст.	Целогодишно	Директор и екип	
Стимулиране участието на деца и ученици от уязвимите групи в състезания и олимпиади.	Текущ	Класни ръководители, учители	
Преодоляване на дискриминационните	Текущ	Класни ръководители, учители	

нагласи към децата и учениците от ромски произход чрез интеграционни дейности (екскурзии, събития за отбелязване на дати от празничния календар, конкурси, състезания, олимпиади, извънкласни дейности по интереси, включване в ГЦОУД, допълнително обучение съобразно плана за обща подкрепа и др.)			
Провеждане на кампании и беседи за вредата от най-разпространените рискови фактори: наркотични вещества тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословно хранене и др. ;Повишаване на здравните знания и информираността сред уязвимите групи ученици.	Текущ	Медицинското лице, класни ръководители, Инспектор детска педагогическа стая	
Подпомагане чрез осигуряване на безплатни пособия и материали, както и на безплатен транспорт за уязвимите групи ученици.	Текущ	Директор	
Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади.	Текущ	Класни ръководители, учители	
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете.	II-V. 2025г.	Класни ръководители	
Дейности на училищната библиотека, свързани с четивна грамотност.	Текущ	Завеждащ библиотека, учители, класни ръководители	
Награждаване на ученици .	текущ	Директор, заместник-директор	При и по определен повод за поощрение.

VIII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институциии, неправителствения сектор и училищната общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.